

B A J A

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 5 frt — kr.
Fél " 2 frt 50 kr.
Negyed " 1 frt 25 kr.
Tanítóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legutányosabban számítottak.

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
bajai állami tanítóképzőben.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

A fillokszéra.

Ezen már ismeretes és ijesztő hangzásu nével jelölt pusztító rovarról lapunkban több ízben tettünk említést. Az alább közlendő, Herman Ottó-tól szerzett vészkiáltást kivonatolva már ismertettük.

Tekintve azonban a veszély nagyságát szívesen helyt engedünk a polgármester ur megkeresésének, mely következőleg hangzik:

A nagyméltóságn m. kir. földművelés ipar s kereskedelemügyi miniszterium f. é. december 28-án 33789. szám a. kélt rendeletével megküldi Herman Ottónak a phylloxeráról írt, s a természetudományi tansulat által kiadott munkáját több példányban az érdeelt szőlőbirtokok — különösen azok közötti kiosztás végett, kik a bortermelőkkel élethebb összekötötésben állván, tekintélyükön fogva is felvilágosítólag és buzditólag hatnak reájuk.

V.

A példányok egy példánya a levéltárba fentartatik a többi példányok pedig Kleunácz János, Athanászovits László, Dr. Ivánovits Pál, H e n g l A d o l f, Milassin Zsigmond, Benedek Mihály uraknak, ugy dr. Sztruhák István városi főorvos urnak kizsáttatni rendelték azzal; hogy ezen a szőlő állományt veszélyeztető rovar felismerésére másokat is buzditani sziveskedjenek.

Egyuttal pedig egy példány kiadatik a „Baja” és „Bajai közlöny” lapok

szerkesztősegeinek azon bizalmas megkereséssel, hogy ezen munka egész zövegét lapjainkban az ismertetés szélesebb elterjesztése végett — a haza közös érdekében közölni szintén sziveskedjenek.
Kelt Baján, 1880-ik évi január 27.

Dr. Hauser Mór,
polgármester.

A Fillokszéra. Vészkiáltás magyar szőlők érdekében. A kir. magister természetudományi tansulat megbízásából írta: Herman Ottó.
Ára 5 kr.

E l ő s z ó .

A világ borpiacain valóban királyként uralkodó Franciaország felől egy évtized óta egy vészkiáltás hangzik, mely évről-évre nőttön nő.

Ez országnak legkitünőbb borvidékei egymásután tönkré mennek. Az áldást árasztó, életkedvet és jólétet teremtő szőlőtő sorvadok, elhal; azok a területek, a melyek nyáron át a szőlővel teli zöldjével oly főságes széppé a voltak a borvidékek szelid tájait, a melyek őszkor a szüretelők vidám zajával, nyüzsgésével teltek meg, gyönyörködötték a fület, a szemet — millióknak kenyeret s százfélére keresztet nyujtva — e vidékek kihalnak, mert szőlőik kiviesznek!

A munka zaját a csönd, a duzzadó teli életet a pusztaság váltja föl! Hogyan és miért?

Tengeren túli, messze vidékekről, Amerikából, mely földrésznek a dohány, a burgonya és számos más növényért

annyi hálával tartozunk, az újabb időkben mintha már csak átkot bírnánk számlítani; Amerikából árad Európára az apróférges trichinás sertéshús, a burgonyát rontó kolorádó-hogár, főképen pedig az a parányi lény, mely csodás szaporaságából folyó iszonyu tömegességgel igazán gyökerén támadja meg, elli a szőlőt, vele a nemzeti háztartásnak nemcsak egy nevezetes, hanem egy épen nélkülözhetetlen ágát: a bortermelést is.

E végzetes lény a fillokszéra, a szőlőgyökereken élősködő szőlőtetű.

Franciaország műveltségével, hatalmas anyagi eszközeivel fölvetve a harcot a szőlőtőrő baj ellen.

Nehéz egy harc, mely kiszólítja az észtehetség, az anyagi erő legjavát; főképen pedig megkívánja a legszívósabb kitartást s az egész társadalom segítségét; mert e baj új, ismeretlen baj volt, sok tekintetben az még ma is; az ilyen bajok felismerésére, leküzdésére nem marad más út, mint a folytonos, gondos vizsgálódás, tanulmányozás, a kísérlettel hosszú, nehéz útja: szóval a tapasztalászerzés.

Franciaországban foly is a munka. A már-már teljesen elpusztított, elhagyott szőlőterületek népesülni kezdenek; viszhangzanak a munka zajától. De most már nem a szőlőnyitó munkások, a metszők, a szüretelők és vinctellérek zajja járja, hanem immár csak azoké a férfiaké, a kik ezer vizsgálat, ezer próba meddősege sem riaszt vissza, kik

szellemük legjavával, erélyvel és kitartással az ezeregyedik vizsgálatot, próbát is megéjtik megújítva, változtatva: mert hiszen a tapasztalati tudomány ezt így követeli, ez a tudományos férfi kötelessége; — és ezerszeresen az, a midőn arról van szó, hogy a társadalmat oly bajtól mentesít meg, a mely a közjólétet igen nagy mértékben veszélyezteti.

De nemcsak Franciaország s nyílni meg a bajt. A közlekedési eszközök gyorsasága, a kereskedésnek evvel járó roppant kiterjesztése, megkönnyítette a gyökeres szőlővel és a sima vesszőkkel való kereskedést; felköltötte az iparkodó szőlőgazdában a vágyat, hogy szőlőjét más országok kitünő szőlőfajáival becselebbé, jövedelmezőbbé tegye. Es nagyon is érhető, hogy Franciaország, mint a borpiac fejedelem, volt az, a melynek fajait mindenki kereste és megszerzte.

Nagy szerencsétlenség, hogy e kereskedés még akkor is folyton folyt, a midőn Franciaország legkiválóbb szőlőkereskedő vidékei a fillokszéra által már el voltak lepve!

Igy történt azután az, hogy a kereskedés a bajt is elterjedteté országra, borvidékről borvidékre; s a midőn utóvégre a baj veszélyes volta, annak okozója, ennek természete fölismertett, a már késő volt, mert a kereskedés által szertehordott csemetéikkel ezer meg ezer helyen el volt vetve a baj esirája; a vész mind általánosabbá vált!

TÁRCSZA.

Arca-ismel karczolatok.

Régi dolog már az, hogy az ember nagy kőpe!

Nyughatatlan észvel örökösön kutat s lankadtán nem ismerőg fürkész. Eszének szűk tere a föld s ha már ennek felületét össze-vissza kalandozta, ha már alászállott a föld gyomrába s ott vizsgálódásokat tett, ha meglátogatta a tűzhányók fejlethetetlen látványt nyújtó krátereit: felszáll a magas-ságra az égi testek közé, hogy azokat is megismerje, s működésük, pályatúsukat ellesse. Vagy leszáll a tenger utókatokz honába, hogy az ott szerződő fölföldözéseivel ámulatba ejtse a világot. A földön, a föld alatt is felelt, szóval az egész világon mindenütt és mindig fürkész, kutat, hogy a ti-kök fátályát felbontse.

Ha már, ez az „isteni szikrának — méltán nevezet” ész, a rajta kívül és messze eső roppant nagy külvilágot bekalandozni, azt kutatni érdemesnek tartotta és tartja, hogyne követne és követett volna el mindent, hogy a hozza sokkal közelebb eső, kicsiny ugyan, de azért még is megmérhetetlen világgal bíró lényt, az embert, az emberi keblek belsejét, az érzelmei oly táig bonát ki és megismerje? El is követett mindent s bátrán el lehet mondani, hogy ez a kicsiny világ

megismerése csak olyan sok, sőt talán még több gond t adott az észnek, mint a külvilág. S még is, valamint a kül, úgy az emberi keblek világát illetőleg is vannak még az emberi ész előtt homálylál borított rejtélyek.

S mert az ész — saját én-jén kívül — az emberi keblekbe sem be, sem leszállani nem tudott s ott közvetlen szemlélet útján ismeretet nem szerzett: az ész székhelyét, a főt s az érzelmei különfelesége szerint változni sokféleképp látott arcot, az érzelmei tanjáját tette vizsgálódásai alapjává, azt állítván, hogy az arc, a belső ember tükré.

Az arcról tett tanulmányozások összége képezi az arc ismetant. Gall és Lavater e nemű munkái maradvánok becsüek.

Az arczime érdekesebb állításait kívánjuk most ismertetni, annak kijelentése mellett, hogy az arczokról biztos itéletet csak avatott emberismerő hozhat s megis, hogy még az is téved.

Az arcznak két fő része van. Egyiket a homlok az orr-tővel, másikat pedig a szemöldöttől lefelé levő rész képezi. A homlok a szellemi, a homlok alatti pedig az érzelmi rész.

amazon a szellemi erő és tulajdonok vagy ezek biányá, emezen a szív rejtelmei, összes éreneyei, vagy büneivel, a leg több esetben olvasható jelekkel vannak felírva.

A változó kedélyindulat (érzelmeik, gon-

dolatok) pianatnyí, de a természetét vált kedélyindulat, illetőleg állapot határozott kifejezést szokott kölcsönözni az arcznak.

Az arcz állapot kifejezésére nagy befolyással vannak a nevelés, életviszonyok, de az örökies is. Mint már említettük, az arcz a benső ember tükrének tartatik. Vajmi jó volna, ha ez a tükrö mindig igazat és igazán mutatna! Igaz ugyan, hogy az ugynevezett közönséges embereket, kik nem értik a tetetetés művészetét, arczokról könnyen s legtöbb esetben biztosan meglehet ismerni.

Az ilyeneknél a kevésbé gyakorlott emberismerő is megtudja itelni arczokról az illetők nevelési fokát, jólétét, foglalkozás, sőt életmódját is. Bizonyos, hogy náruk az arcz fanyar kifejezése, ekisesedett, — az édes arc, mézes-mázos, — a bíráló kifejezés, fontoskodni szerető, vagy nyíves, — a megvető, gúgós, — a vidor, megégedett, — a méla s álmodozó, sopánkodni vagy szenteskedni szerető, — a nyílt, őszinte embert jelent.

Hanem az emberek egy másik, nem ezen közönséges csoportjánál, kiknél a kebel kájan indultala mosolygó arczkifejezéssel tartatik, — kiknek ajkairól a szavak édesen hangzó, holott ugyanakkor keblük vad, vagy kár-örvendő érzelmeim tollt, kik folytonosan áll-arczot használnak s a kepmutatás művészetét a tökély lehető magasára emelték: már ezeknél — fájdalom — korunkban oly nagy számban látjuk, a benső

ember tükrének nevezett arcz, a tükrö nagyon hamisan mutat. Ezeknek arcza olyan, mint a jól készített hamis bizonyítvány, melyet felismerő csak avatott ember képes. Az ilyen álcázásoknál csak a legavatottabb emberismerő képes felismerni az arcz semmitmondó kifejezése alatt lappangó álnokságot, csak ez tudja megismerni, hogy az arczon előmlő ártatlan kifejezéssel a föld legnagyob kőpeinek egyike maszkirozta magát.

Az arczon honol kifejezés szüli azt, hogy némelyik, mindjárt az első látás alkalmával, noha az illető egyénem még csak szót sem váltottunk, rokonszenveünk, míg másika iránt, ugyan ily körülmények között, mely elleneszen érünk.

A homlok az emberi benső nyíttott könyvének tartatik. Ennél mit sem használ a tetetetés. Aristoteles a kis homlokú embert a disznóhoz, — az igen magas homlokú az oköröz, — a lapos homlokú a kutyahez, — a negyszegletes homlokú az orozslánhoz hasonlította, de több tulajdonságait hozzá értette. A disznó tunya s telhetetlen, — az okör lassu, megfontoló, — a kutya okos, — az orozslán nagytelku.

A magas és széles homlokú általában nagy ész jelenek tekintik. De tény az, hogy igen sok hírneves nagy ember közep nagyságu, vagy épen alacsony és keskeny homlokú birt. Míg a fejfel arányos magasságu homlok kitartást s szellemet, addig az igen

Védekezésről kell tehát gondoskodni világérzünk mindazon táján, a hol a szőlőt tenyészítik, még pedig előzetesen is, főképen azért, mert a baj ezer meg ezer véletlenül által elősegítve, fenntarthatlanul terjed; mások kára tanít minket is, mások tapasztalata már most is fejezett ad kezünkbe, a melyely védekezhetünk.

Az annyi csapás által zaklatott, szegény Magyarországnak sem menekülhetett a filoxériszra iszonyu csapásaitól!

A vész Pancsova táján, az Érmellék vidékén már bevágta körmeit; a Hegyalja népe remeg, mert hiszen a baj Kassa felől már megközelítette — hegyeibe már talán be is fészkelődött! — A ijedségtől fölörköléscsöt képezel már eljárgulva, a végső veszedelem torkába dobva látja a tokjai borkirályi termeléseit. Remeg Veszec, Fehértemplom, mely szőlőiben egyetlen életforrását félti; remeg minden kiválóbb borvidék népe — de nem általánosan!!

A közönyösség, a kicsinylés s részben az a két valóságos átok is, a mely önmagunkban lakozik, hogy t. i. a mások kárán okulni nem akarunk vagy nem tudunk, csak akkor öcsüünk fel, a midőn a tűz már a körmünket égéti — és az, hogy nem az önmagunk erejében is, hanem mindig és kizárólagosan csak az államhatalom intézkedéseiben keressük, ettől nemcsak várjuk, hanem követjük is, az első, a végrehajtható, ezek nálunk a filoxérisz-veszedelmet még nagyobb, valóban végzetessé tehetik. A midőn a királyi magyar Természettudományi Társulat megistieztö megbízása folytán tollat ragadtam, hogy a Társulat nevében polgártársaimat meg-szolgáljam, tisztán állott előttem a cél, a midő meg akarom törni a baj kicsinylést és a közönyt is; midőn akarok nyújtani a bajnak nem szakemberek által való fölismerhetésére is, hogy annak nyilván-tartása biztosíthatóság s így a rendszárvélelésü alkalmazása és keresztívitelet-hetővé téséség; hatni kívánok egy arányomdás megszívlelésére is, hogy t. i. a hol csak lehet: "segíts magadon s az isten is megsegít!"

Nem is írok én tankönyvet, sem

tudományos értekezést, megrakva a gyakorlati szőlőgazdára néve merőben szükségletlen rendszeres fejtegetésekkel, értehetetlen terminusokkal. A gyakorlati élet emberének elvitáztatatlana joga az, hogy a szakembertől világos magyarázatot, megérthető módot követeljen; a szakemberek ezerszeres kötelessége ezt megadni akkor, a midőn a közjólét érdekéle tőle az utbaigazítást követeli.

Pogadjai a királyi magyar Természettudományi Társulat hálás köszönetemet bizodalmaért, elismerésemet a közjólét előmozdítása iránt tanusított készségéért.

Kelt Budapeston, 1879. évi nov. 10.
Herman Ottó.

A fagy okozta kár gyümölcsöseinben.

Megyéinkben a gyümölcsfák és falkokák hír szerint igen sokat szenvedtek. A "Magyar Föld" szerint "Bács megyében a fagy általi károsítás határokat nem ismer." Nekünk bajjainak nincs okunk illi nagy panaszra. A falkokák, a be nem takart szőlővesszők és a barackfák szenvedtek sokat, az öregebb gyümölcsfák úgy látszik, nem szenvedtek. A kőfte és almafák termő rügyei igen duzzadtak s gazdagon fognak virítani. Persze, ebből nem következik, hogy gazdag termésünk is lesz. Pár éve már, hogy ezen fák gyönyörűen virágoznak s a nyílt virágokat teszi a fagy tönkre.

Nagyon ajánljuk gazdáink figyelmebe, hogy a netán megfagyottnak vélt fák kidobásával ne siessenek, hanem várják be a tavaszi kihajtást, hol teljes biztonsággal nem tudják, hogy a fa csak ugyan tönkre ment.

A tapasztalt nagynevű pomológus Lukács mint miniszteri biztos — az ország egy részét bejárta s e tekintetben személyes tapasztalatokat szerzett. Ő a "M. F." szerint a következő utasítást adja:

A fagykárók felismerésére elégséges a fa éves hajtásának — ágának héját — kással felhantani és ha a héj alatt hánnes megbarnulva szemlelhető, akkor el van a vesze, ha midőjárt épnek mutatkozik is a fa belseje, mert a nedvkeríngésnek szerve a hánnes, és ha a hánnes megromolva van, meg van ott szünetve a nedvkeríngés, minek folytán azon megfagyott részek nem hajtának többé ki, új tenyészlet tehát csak a meg nem rongált régi fából indulhat ki, —

és ez szolgál irányadul a fagykárt szenvedett fák gondozására.

A fagykárt szenvedett fák gondozására vonatkozólag a következőket jegyzim meg: Nézete szerint hihát követne el azon fatenyészőt, ki a fagykár felismerésében a megfagyott részeket most előljáróban mindjárt eltávolítja. De kell várni a nedvkeríngés megindulását és az életelő nyílvánulását a fák fakadásával; ekkor felsmervén biztosan az életelővő tenyészetet, a fa alakjának szemmelátásával eltávolíttanuk majd a ki nem fakadt ágak és hajtások, és ekként még az elhanyagolt fák is rendezettebb alakot nyerhetnek, és a fölös oldalhajtások nyári hekurittással gyümölcsöző ágakká alakíthatók; mert magára hagyatva a fagykárt szenvedett alma- és kőrtéfa csak 4-5 év múlva hozhat gyümölcsöt, mert emmi idő kívánatik, míg az új hajtás gyümölcsbimbók képes kifejtene. Megjegyzendő, hogy a csontárgyümölcsök éves hajtásainak hozván a gyümölcsöt, a fagyolt szenvedtek is már második évben gyümölcsözhetnek; a törpe alanya nemestett, alma és kőrtéfaálul pedig fagykár után harmadik évben számíthatni termésre.

Gyümölcsfák kitérésénél nem lehet elég óvatosságot ajánlani ez évben, midőn csaknem minden falkokában a csemetek több-kevesebb fagykárt szenvedtek. Fagykárt szenvedett csemeteket, átültetésre jó lélekkel ajánlani nem lehet. Mindenesetre ajánlatos, különösen jelen évben még a látszólag legesélylyebb fagykár nem szenvedett csemeteket ültetőkör nem metszeni meg; megmetszhetjük, rendezhetjük, nyáron az első hajtás bevégtével, vagy még jobban következő tavaszkor.

Ojtó és dugványvesszők szedése és idén első fontosságú kérdés, mert legelőb vidéken ezek elfagytak, a hol tehát ép egészségesnek megnaradtak, azok sékségsek lesznek a kártváltott vidékek falkokál kisegítésére. Kinek tehát ismert hiteles elnevezési gyümölcsfáinak utolsó nyári hajtásai el nem fagytak, vagy azokat már az őszön megszedte, hazai pomológusának tesz szolgáltatást, ha azoknak ojtóvesszőit megszedi, és azoknak névszertit ismertetésével a szaklapokban a közönséget értesíti. Az ojtóvesszők megszedésénél napos időt kell választani és mindenekelőtt megvizsgálni a vessző hajtását, az és nem barna-e a héjalatti szövetet, a hánnes s az azon levő levírűgyek ép egészségesek-e, falyvágya nem mutatnak-e barna pontot a közepén, különösen a rügyek fából kin-

dulása pontján? Ha igen, akkor mint alkalmatlanok eldobandók, mert a megfagyott ojtóvesszőkkel ojtani haszlatlan munka volna, azok nem fogamzanak meg. — A szedett ép egészséges ojtó- és dugványvesszők valódi nevükkel jelölve használhatók, illetőleg rendeltetés helylyre elküldésig fagymentesen védett helylyre (de nem pénzében, mert ott megromlanak), legjobban homokba sülyesztve, gondvisoltnak. Elszállításhoz tavaszkor nem jár nehézséggel, mert nem száradnak ki; mindamellett ajánlatos a csomóba kötött vesszőkkel móhába vékonyan begyöngyölni és azután vékony zsupszalma borítékba bekötölni, így a rügyek sem sérülnek meg. A dugványvesszők szedésénél megjegyzendő, hogy az éves vesszők alkalmasak a dugványvesszők czéjaira is, de jóval biztosabban megfogamzanak, ha ama éves vesszők-höz csak egy iznyi is a múlt évi fából hozzávágtatik.

A gyümölcsfák nemestítése. Csak kinek fagykárt nem szenvedett ép egészséges ojtóvesszői vannak, foglalkozhatik tavaszkor a fával való nemestéssel; miután pedig ily egészséges ojtóvesszők legelőb helylyt hiányoznak, a tavaszi fával való nemestés sok helylyt el maradt, és a helyett nyáron szünett utján fog történni a nemestítés.

Végül a gyümölcsfák nemestítéséről Lukácsy min. biztosa következőket mondja: "Nagy esapás mindenesetre a fagy, mely gyümölcsiparunkat sújtotta, de épen ezen csapás hangos felszólalásul szolgál arra, hogy rendezzük gyümölcsészetünket, hagyjunk fel valahára az ezeryni ismeretlen természetű — hazai viszonyaink között egyáltalán nem praktikus, kényes fajok gyűjtögetésével, és tenyészészen mindenki azon egy vagy néhány gyümölcsfajt, mely idénélkül legpraktikusabb faja."

A fagykár gyakorlatilag kifogja a jelölni minden vidéknek a külön gyümölcsfajt, mely hazánk széleselyes klímája alatt azon vidékek leggyakorlatiabb értékké válik. Ez lesz alapja hazai gyümölcsiparunk gyakorlati irány felújításának és hogy az lehessen, az ország kertészeti egyesületnek kell ezen dolgot gyakorlati értékké berendezni, s mint tudjuk, ezen kérdésben az egyesület tagjai és a felkért érdekeltek meg e folyó márczius hó folytán bárn Nyary Gyula ur lakásán és előnkéle alatt (Budapeston, czülorutca 4. sz.) a megkezdendő munkásságukat.

széles homlok lomhaságra" s rendetlen életelő hajlomot jelent. Kis homlok nyughatatlan, bőrbé nem ferőt; a hosszú homlok igen nagy élénkségre, munkás szellemre, szóval pészésre, de állhatatlanságra is mutat. Igén kudomborult homlok haves szenvedélyeket áru el, négyeszetes homlok nagylelkű, ebrelőti s lélekerős embereknél lehet.

Függyely redők a homlokok sok szenvedés, tús után szoktak jelentkezni, az ilyen emberek aztán rendszeren rosszkedűek, lehangoltak.

Azonban az ilyen redők mélyen gondolkozóra is mutatnak. Haránt redők kíváncsi s igen érzékeny egyének homlokán láthatók.

A szemöldök is nagy fontossággal bír. Például a dus hajútu emberek többnyire egészséges vér-alkattal s hatalmasabb izom-czóvel bírnak s ezeknél a szemöldök is dus, tömört, s az ilyenek többnyire elbizakodott éroszok természetűek. Vékonyan rajzolt szemöldök, nemes és fluomabb egyének tulajdona. A szemek felé hirtelen lehajló, összenőtt s ritka szemöldök bürté való hajlandóságra; a gyermekekhez hasonló tömörséggel s állásu szemöldök asszonyiasságra, — a szemöldök hiány elsatnyulásra vagy delicat bajokra; igen egyenes vonalú szemöldök szomoró, orlytelen; erősen ívszerűen hajlott pedig, bátor, indulatos egyénekre mutat.

Mínél magasabba emelkedik a szemöldök, annál inkább utalódik az érzéki

világ, és minél mélyebben áll, annál nagyobb az ész hatalma az emberben. Természetesen, miután a szemöldök minden perczen más-más irányt vehet föl, a megfigyelésnél annak nem ezen változó, hanem a rendszer állapotban lévő alakja az irányadó. A nyílt és magaslyv szemöldökök derült, vidám kedélyre, — alacsony, egyenes irányúak, vagy belső végükön magasabban állók keserű, vagy melancholikus kedélyre mutatnak.

A szemekben látható: a kevélység és alázatosság, (ha bár sokszor hazug alázatosság) a szeretet és győzelmet, a szellemiség és anyagság még pedig a leggyeszebb képmutatónál is legtohányyre világosan visszatükrözve.

A veleszütt hajlamok, az életviszonyok adják meg a szemnek a mindenképp sajátosság egyéni kifejezést, mert van a szemekben egy állandó, ezekmülv pilanatyai, a kedély állapota szerint változó kifejezés is. Az alattomos, vagy élvámbús hivaokól tekintete csak igen-igen kevés esetben hazudik.

A szemek helyzetét illetőleg, a rendszeren távolabb álló szemek többnyire korlátolt szelleműek, ravaszok, kétszínűek, — a közelebb állóak pedig majd mindig hiúk, kéjszóvok s más efféle sajátságokkal gazdagon megáldják.

A szemek nagyságát, s metszését illetőleg, kinek belülről ki és fölfelé irányzott vágásu szemük van, mint a macskáknál, azok

falánk, hízoló ravasz és vad természetűek. A levagott burjúhoz hasonló kidülő szemek nem találják föl a löpört. — Ha a test nagy és erős s ehhez aránylag a fej kicsiny s a szemek igen távol, vagy igen közel állanak, akkoratlanul azon gondolatra vetődnek, hogy az ilyen kétlábu valami mész vagy gorilla ivadéka.

A szemek színetét illetőleg; a víz tiszta világos szemek hamislelkűeknél, kis pupillájú szürke szem farkas ravasz egyéneknél, — vorosés szürke vad természetű, homályos barna színű, nyálkán, hízoló, nagyravagó s anyagi embereknél jó elő. A zöldes szürke fénylő szem erekeknel s bátraknál, — sárga szem, erők és nagy lelkűeknél található.

A szem, fekete s egyuttal nevető szemek tulajdonsága mindenre képes. Derült szem jóindulatu, szürke szem szívelen embert jelent. A mondaközt után most már be is lehetne zárni, a költők által oly végtelenten sokszor megénekelt és szömbnél szömbben dicőstetett szemekről, az arez legjelentekőbb részéről szóló ismertetést. Hadd álljon itt azonban zárakéku, a sokaknak oly kedvesen álló banda szeméről is egy-két szó. A fentebb mondottak általánok ugyan a bandás szemre nézve is, de hogy ennek tekintete a többieknél jóval hamisabb s zavarba hozzó, az bizonyos.

Egyzer egy banda mészáros mester inasának azt parancsolta, hogy a legtohányabb megkötozött marha szemét két kezével fogja

le. Az inas engedelmeskedett, midőn azonban a taglót felemelni látta, hirtelen oda szót gazdájához: "Mester uram, oda vágné, a hova néz? "Oda hát", volt a gyors válasz! Álljon itt akkor hát az ordóg — szől-felreugorva az inas híz mester uram nem az ökor homlokát, hanem az enymet vette czélba, hogy taglójával összelapítsa!"

Az orróli sokan azt állítják, hogy alakja és nagysága az egyén szellemével öszköttetésben áll. De a tapasztalat azt tanítja, hogy vannak rut és kis orruak, kik minden tekintetben magas szellemmel bírnak, ugyisnte vannak szép nagy uborkorruak, kik azért a kerűdzötöl vajú keveset különböznek. Általánosságban azt lehet mondani, hogy az egész testalkattal arányos orr jobb szellemi képességek s nemesebb szív jele s hogy az orrnak minden eltérése a rendszeren arányt, vagy alakot egyuttal a jellem rendeltenségre mutat. Általánosságban véve illetőleg szólva az igen nagy orr: durvaságra, igen kicsiny: fejjelűdesben hátramaradt jellemre mutat. Hosszshűyes orr: éles elmére, vagy ravaszságra, rövid tömpa orr: elővágyatlanra, könnyénhízre, sovány, mozgékony orr csufolódási hajlamra, vastag, rövid orr: szellemi lassúságra, görbe orr: tökélyesjűre, széles, lapos, vagy benyomott orr pompaszereésre, izmos sas orr erőlyre s bátorságra mutatnak.

Arra nézve, hogy az orron rögtöni szellemi mozgalmak volnának észlelhetőek

© Istóczy Gyűző, országgyűlési képviselő ur jelkért bennünket a következő sorok közléseére:

A „Bajai Közöny” f. é. február 29-iki 18-ik számában egy költött levél közölték az én nevem aláírásával, a mely az „U. I.” czimű előttem nem ismeret Budapesti lapból van átvéve, s a mely „U. I.” betűk helyett, mellesleg megjegyezve, a kérdéses lap egész címét is szeretném tudni.

Baráti oldalról figyelmzettve levén a „Bajai Közöny”-ben foglalt közölményre: ennek tartalmára vonatkozólag csak egy, a geographiát nem ismerő zsidók tudatlanságából eredő s általuk tojgatott téves adatot akarok helyrehozni, a mely szintén nem római képviselő én román nemzetiségű volnék. Ok t. i. Rumót összetéveszték a szerényeségi Rumával, a hol még feljülről is románok, hanem szerbek laktak, s innét né is a magyar országgyűlésre, hanem a horvát tartományi gyűlésre küdenek követték.

A gyengébbek kedvéért ezenem constatolom tehát, hogy én Vas megye rumi kerületének vagyok képviselője, s hogy nemcsak kerületem lakossága, magammal együtt, tiszgyökeres magyar, hanem egész Vas megyében sem laktak románok.

Az egész orotthona közölménya pedig csak az a megjegyzésem, hogy „akkor csip a légy legjobban, mikor vesztét éri.”

Istóczy Gyűző.

Külömfelék.

— **Uj ság.** A helybeli tanítóképző intézet kerthéjen szép új saláta eladók. Ajánljuk a „zöld nyásdot” kedvelők szives figyelmébe.

— **Jó tékonyozélu mükedvelői előadás.** A helybeli mükedvelői társulat Nagy Miklós igazgatója alatti színtársulat javára ma, vasárnap, március 14-én Tóth Kálmán kintőri vizgálták, a „Nők az alkotmányban” adja elő, a következő szereposztással: Bánfyai Bálint, földbirtokos, Kovács Sándor ur; Kristina neje, Müller Annelia k. a.; Ilka, leányuk, Pásztor Gizella k. a.; Csejné, Haeckl Erőke k. a.; Pitavosiné, Kovács Mari k. a.; Beresgy birtokos, Krajcsovits M. ur;

kevés eset van, legfőképpen, ha megszeppenünk vagy bosszankodunk; megvakarjuk, — megvetsélné szanyókat; az ajkszegetekkel együtt felbuzok. Félelem és meglepésén keskeny és vékony lesz az orr, mintha megnyulnák.

A voros, borvirágos orr, ismertetésre nem szorul. Tudja azt országvilág jól, hogy az ilyen orr dorozboló, a boros kanesőt kitaró erélyvel hajtogatóg egyénre mutat.

A z a j k o n az élet minden édesége és keserűsége, szeretet, úgy mint gyűlölet, a nemes nagyság, úgy mint a nyomorultság feltárlhatóak.

Az előálló felső ajk, nemes haj manokra s jellemre mutat, — míg az előálló alsó ajk a konokot jellemzi.

A vekony ajkak szivós, szenvedélyes természetűek. — a dunnad ajkak lobbanékony vérű egyénre mutatnak. Jó és rossz akarat az ajkakon nyilvánul. Nemes és nemelen szenvedélyű hallgatag tolmács az ajkak. Ki tudná megmondani, hogy a költőknek vers írása oly jó anyagot szolgáló kedves, női ajkak, hány egyén kebelében gyújtottak meg kilóthatatlanul a szerelm-tűzét?

A z a l l kapszi, hiú és eszes embernek majd mindig esztos. Kis áll fővénységre, alattomoságra, — hosszú áll puhaság, csacsakasára mutat. Nagy és vastag nyg kettős állal ékeskedik majd minden hétköznapi, béke és nyugalomszerető, tétlen philister. Erősen körvonalozott, de sovány állu emberek indulatosok, bátrak, de más

Borbos korcsmáros, Franek J. ur; Bőrő Szlankonányi, Zríner Gyula ur; Szellej, Borissák J. ur. Felkérjük ez előadásra a n. é. közönség szives figyelmét!

— **Probáscseris Zsigmond honfacslegény másodszorú sorozására haza jöven, tegnap magát agyonlőtte.**

— **Olyorszög bor kella a franciáknak.** Bejárták Magyarországot több bortermelő vidékektől Somogyországot is, de a bor akciójert nem igetek többet egy tanultak. A somogyi ember azonban azt tartja, hogy inkább magára issza meg, hogyszem egy forintjalval elvezetessze borát. Így aztán a francia koreszkők legtöbb helyről áruval kéznek el és számolták, hogy az egy forintos boron 25-30 frankot nyerjenek, nem sikerült.

— **Uj zenekert.** Tábozsi és Parsch zeneműterkesedésében Budapest megjelentek „Magyar népdalok” zongorára négy kére, ártira Thern Károly. Ara 1 frt 20 kr. E füzet következő dalokat tartalmaz: 1. Bókát vertem. 2. Minden este fuvallók. 3. Rézsa bokorba jöttem. 4. Ha be megyek. 5. Piros, piros. 6. Fővsény az én uram szőrsnyen.

— **A Fereneszatorna tásrsulat,** az alapítására vonatkozólag hozott törvényvel fogva köteles az általa öntozesekre szolgál tatott víz árára néves szabályzatot készíteni, s azt a kormány jóváhagyására eljuttatni. Mindéddig nem igen levén alkalom a víznek öntozési czélokra átengedése, a jövött ar szabályzata sem vot szükség. R-menny levan azonban, hogy a földpávikosk iránt kelt érdeklődés folytán jövö a csatorna vize a parti birtokosok által öntozesekre igénybe fogva vétetni, a csatorna tásrsulat az arszabályzatot elkészítette, a kormányzat beutalta, s e napokban a közlekedési és föntevességi miniszterium képviselőinek, egy a kulturémrnökség és a tásrsulat képviselőinek közbejöttével a vízarsabályzat végleg meg fog állapítani.

— **Ez is felségserítő.** Walesben közlebb trefas jelenet történt a törvénysek előtt. Valami Puntm nevezeti egyént felségserítéssel vádolták az az nem is tagadta bünet. Az esküdtek visszavonultak tanácskozásra s a midőn megjelentek ismét nem bünosnek nyilvánított Puntont. A törvénysek előtt az esküdtekhez fordult s mondta: „Hissz, uram a vád elleni magam mondi, hogy hüms” — Erre az esküdtek ennék válaszával: „Igen uram, de mi gyermekkorodtól fogva ismerjük Puntont. O legnagyobb hazug az egész világ.”

— **Öngyilkos alispán.** Temesvágy alispánja Réth László fáskuati jóságban agyonlőtte magát.

— **Aigner Lajos kiadásában megjelent:** Petőfi Sándor költeményeinek német fordításának első füze. A fordítást több kiváló író eszközte. A vállalat mintegy 20 füzetre terjed. Egy füzet (4 ives) ára 30 kr.

— **Földvilág iskola felállítására** mellett buzgólkodnak Szabadságon. Igen helyesen! szivből örvendünk minden mozzanatnak, mely megékén kulturális viszonyait ez által ha-

körülmények között gyávák, szolgálak. A hátrahajtott sovány állu: büszke, szenvedélyes, nyakas.

Férfiaknál az áll — általában — szegletes, nőknél pedig gömbölyded. A mely nő, a férfi kalapját is viseli, többnyire szegletes állu, míg a pupahások állu rendesen gömböly.

A f ü l nagyobb jelentéssel bír, mint első látásra gondolná az ember. Ha a hallzservek szellemi kifejülésüinkre minden szervek között elsőrendű befolyását tekintjük, úgy a legnagyobb gondolat érdemes megfeyelni, annak külső kagylóját, mely által a hangot és beszédet, művelődésünk eme legfőbb tenyezőt fejezzük.

Kis fülek crós és bátor, hosszú fülek félték állatoknál fordulnak elő. Ez áll az embernél is. A fül arányos kicsiségre nagyfokú szemlemerő, — hosszú fül pedig — különösen rossz koponya alkattal parosulva: a tudatlanság tanuaja.

Zaradéku szükséges volna még a hajzat, a fogak, az arczbőr színe és minőségére — mivel ezek is az arczíme körébe tartoznak — néhány szóból álló megjegyzést tenni. — Miután azonban az állítottok, einlátog, a haj, bajusz szakál-festő szereket, a hamis gyöngyöröket s az arczfestetést napjainkban nem vált tökélyre emeltek: ezek ellenében az arczismeret minden állitménye mérő hiábavalóság!

(Egy orvos jegyzetei nyomán)

Borza Nándor.

zánk léterdekeit előmozdítani hivatva van. Több sikert kívánunk, mint ama helybeli mezgalom eredményezett, melyben sok tinta folyt egy felállandó polgári és kereskedelmi iskola érdekében, s hol most is, „annyi baj között s oly sok viszály után” ott vagyunk, hol a midő komzódás. —

— **Récz Paul Frankfortban.** A híres czigány-prímast Erla n g c r báros közelbe meghívta Frankfortba, hogy egy hízá balja alkalmával játssk nála. A művész társaság egy helyre vot oda. A báró egy utköllőséget megfértette, azokivül 2000 frt jutalmat adott Récz Paulnak.

— **Az országvilág 6. füze**te megjelent igen érdekes és változatos tartalommal és sikerült szép képekkel. E számban beszólyt találunk Margitaitól, Laukától, költeményeket Ábrányi Emillettől, Vay Sándortól tárczacykéket, ismertetésekét ifj. Abányi Korneltől, Karlovszky Bertalantól, Balasz Sándortól, Mayer Miksától, Tóth Beától, Milkó Izidortól. A lap előfizetési ára negyded évre 2 frt 50 kr.

— **A holt vendég.** A gerai udvari színházban közlebb ronkivül izgatott jelenet folyt le. „A Szoftokés a serál-ből” czimű opera nyitányának megkezdése előtt egy nő zartszékre akart ülni, de előtte egy ur nem mozdult helyéről. Végre a hölgy megszólyta az udvariatlan jébut; az azonban nem válaszolt. Ekkor jobban megénezi a nő s meglöbvenne látja, hogy halott.

Aranypor.

— R-ménység, a mi leggyávátólbb, és legbarátságosabb eszlunknak, fénye ragyogva jut felénk ettünk boldogultan öröbén, és saját képzetünk kedves alakokat varázsol körünkbe átta. Mint valamely hajórt, a haborgó tenger által üldözve, boldognak érzí magát egy örörony látásra, s biztos menekedék tekintni, habár még igen távol van tőle; úgy szintén a reménység mutat nekünk a szomorú jelen után, örömettel és csendes jövöt; még eseng fülekben drága távollevőinknek búcsúszoava, s ó máris vizsgálat bennünket a viszontlátással.

Sokkal könyvebb, jól gondolni, s megem-tenni, mint jól tenni s rá sem gondolni.

Ki jó tanácsot ad, egy kézzel dolgozik. Ki alhoz még jó példával is járul, két kézzel dolgozik. Az azonban, ki a jó tanácsot ugyan megadja de rossz példát ad, az egy kézzel dolgozik a másikkal pedig a kézet szétrombolja.

Életünk csak szemléltetések közt rejlik az elmúlt idők fölött, panszakkal telve

van jelenünk, s gondunk a jövöre kifogyhatatlan.

— Tudomány éke a bőségben élőknek, s haszna a szűkölködőknek.

— Egy család leány nélkül olyan, mint a kert virág, s a tavasz madárral nélkül.

— Ifjú korunkban könnyen és sokat tanulunk, habár többnyire céltalanul, míg érettebb korunkban a „minéki” kérdés a tanulást megnehezíti.

H. P.

Szerkesztői sürgöny.

K. S. Baján. Szerelmes versét alkalmilag felhasználtuk.

Mócsy Antal urnak Kalocsán Ha valaki Bajáról Kalocsán az a „Bajáról” bandán, nem csodálkozzon, ha a szög feje mellé ut. A „felekezező” és igazi vallásosság, a színdelés és öszinte fértias jellem között fogy különbség van, az kártaús urat egytté fénkita tanítjuk. Csak ennyit jegyzek meg becass lapjában hoztam intézett egykét szóra Talán maskor többet.

Az első ... es kir.

DUNAGÓZHAJÓZÁSI TÁRSULAT személyszállító hajóinak MENETRENDJE.

Bajáról Budapestre: napanként d. u. 3 órakor, Bajáról Mohácsra: ... esti 8.

Üzleti tudósítás.

Baján, 1889. márczius 13-án

Buza	13.30
Zab	6.75
Bab	10. —
Árpa	8. —
Rozs	10.80
Köles	7.20
Kukoricza	7.20

Az árak 100 kilogr. után.

Felölös szerkesztő: **DR. BARTSCH SAMU**
Kiadó-tulajdonos: **NÁNY LAJOS.**

Hirde tések.

Bejelentés.

Van szerzesem a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy az azelőtt: **HIRSCH LAZÁR ÉS FIA** cég üzlethelyéjében egy **postázó, vassom, selyem- és divat-áru-raktár** épült.

LUSZÁGIG LÉNÁCZ ezöltt

HIRSCH LAZÁR ÉS FIA ezöltt

Ajanalom übusan felszerelt raktárom, hol nagy választéku parisi divat szerint ruhakelmék, Baregek, feketé és szines termők, indiai Caschemir, fekete és szines Taftotak, Noblesse, Raus, de Comtesse, és Fallok, vaddi burumburj, hollandiai, Creasse és szilfakti vásznak, Chiffone, Canavas, kávé- és asztal-terítők. Panut és ezerna Gradli, fehér és szines vaszonkendők, abroszok, törkölközik és Serviettak, szines Creton, Brilliant és Batistok. Mindennemű butor szövetek, szönyepek, Flanel és volámur, agyterítők, fehér csipke függönyök, Urak részére a legjavabb kabát, mellény és nadrág szövetek; valamint a felszett, pajszság részere reverenda és cingulum.

Magyernyert és így oleso beviselésisim által azon kellemes helyezésbe jutottam, hogy a n. é. közönségnek a legkíválóbb gyarmatnyú legjobbn és legdrágább szövetekre a legelőbb árban szorgalmalom.

A n. é. közönség raktárom minél gyakrabbi látogatására kére és a legpontosabb és legszárazabb bir szolgálatokról biztosítom. Képletemen hogy a fentnevezett csefégtől 43% gyár aron állí átvéret és megmaradt árakat tetemes felszállított aron adom el.

Számos látogatóiséri est!

LUSZÁGIG LÉNÁCZ
ezöltt
Hirsch Lázár és Fia

Poudre de Serail.

Blaháné Louiza művész nő kedvenc arzopora.

Ezen arzopor, vegytanilag tökéletesíve, minden ártalmias szerkeztől mentes és oly kitűnő tulajdonságokat egyesít, hogy minden eddig a köz és belsőleg készített poroktól sokszorosan felülmúlja; vagyis a különböző arzoporok az illatért kellemetlen befolyásaitól megfosztja, az arzópak és a testzsinok ifjú és természetes színezetét kölcsönöz, így hogy a legelősebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitűnő háttérrel **Blaháné Louiza** asszonytól következő sorokkal tudtette ki: **Tiszt. Müller J. L.**, ezelőtt **Vadász Ferenoz** özv. utóda, illatszerezés urnak Budapestben.

A **Poudre de Serail**, melyet on feltal., valóban **Kitűnő és nemében paratlan**, mert nemcsak az arcon láthatatlan és tartós, de egyszerűsége miatt használatát ártalmatlansága által az arzopora oly kitűnő jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arzoporál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságait jövendő mind kedvenc arzoporomtól kizárólag fogom használni, és meggyőző győzdeve, hogy felülmúlhatlan jóságaitól általános elismerésnek fog örvendni. Tisztelettel

Blaha Louiza CREME POMPADOUR.

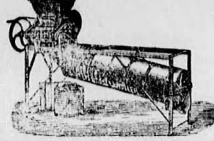
Az illatosság terén jelentékeny párisi kitűnőségekkel való összeköttetés folytán sikerült a világhírű és föltötte hatásos **Crema Pompadour**-t egész eredeti tisztaságában és erejében előállítani. Tudott az az, melyly a hírneves asszony egész agg koráig főm tültségtartani csodaszépéget emélték, hogy az egészségének ártott volna; azért nem malszathat el a t. hölgyvilágnak a leghatásosabbban ajánlani. — E kitűnő szer jóval felülmúl minden eddigi e nemű gyártmány. Egy téglly árú használati ára 1 frt 60 kr.
Csak azon készítmény valódiságát kezelésem, mely alább védjegyemmel el van látva. Legnagyobb választók valódi francia és angol illatszerekben.

Minden doboz **Poudre de Serail** a mellékelt bejegyzett védjeggyel van ellátva, 60 kr és 1 frt dobozokban; valódi minőségében csupán a feltaláló **Müller J. L.** ezelőtt **Vadász Ferenoz** özv. utóda, illatszerezés, N. V. kitérő-üzem Budapest, Koronaherczégútcza 2. sz. kapható.

Videki megrendelések pontosan eszközöltetnek

Minden kiállításán az első érdem éremmel kitüntetve.
Ezüstérem Páris 1870.

BROGLE J. és MÜLLER

gép- és rosta-lemez gyára
Budapestben
a Margit-híd közelében, kész t
Trieuröket (konkoly választó) 6 különféle nagyságban.
Trieur hengereket malmok számára.
Koptatókat.
Szelelő rostákat,
Szítákat és rostákat cséplőgépek számára.

Dr. SCHMIDT főtörzsorvos

által feltalált és dr. Deutsch M. által javított

FÜL-OLAJ

gyógyít minden süketéget, ha az nem születés óta létezik; nagyothallást, fülzúgást pedig rögtöni háttással gyógyít.

Legújabb bizonyítványja egy esodáltságos gyors módon meggyógyított egyénnek: „Ezerszer és ezerszer köszönet, a nekem küldött fül olajért, mivel nehányzori használat után már egészen elvesztett hallásomat Isten segédelmével visszanyertem. Oly süket voltam, hogy talán öröm átését sem hallottam, bármily közel álltam is hozzá, míg most zseborám kecségését is oly tisztán hallom, mintha szóhaszn lettem volna süket. Ezer üdvözléttel

Babócsa.

Steiner Dávid,
okt. föntanító.

Valódi fül-olaj használati utasítás: **2 frt 40 kr.** franco beszállás mellett csak így

Grätz Gyula,

Bécs, II. Praterstrasse 49.
fórkártyából rendelhető.

Stájerországi növény-nedv mellbetegek részére.

Több mint 30 éve az egyes egyedül és jóles gyógyíszert a török és felelő szorok minden bajai ellen, egymint: köhögés, nátha, rekedtség, nyak- és mellfajás.
Azon üvegek, melyekben a stájerországi növény-nedv van, a következők szavak: „Apotheke zum Hirschen in Graz“ törökbe fordítva: „Pest“ helyomra vanunk, valamint a készítő neve a Vignettán: „J. Purgleitner, Apotheke“ kek színelv van nyoma.

Ova figyelmeztetjük a n. é. közönséget a sok utazás és áruhatalmasítások és kértik csak azon üvegeket mint **VALÓDI AK** tekinteni, melyek a fenti ismertetőkkel ellátva vannak.

Ára egy üvegnek 88 kr o. é.

Főszékküldési-raktár: Purgleitner J. gyógyszer-tárar
Grazban.
Főraktár Magyarországon részére: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszer-társék PESTEN.

Raktár Baján: **Michtsich István, Herzfeld Henrik és fia, Herzfeld Jakab és Drescher Gyula** urnak.

Nagyban — Kicsinyben. Cipőgyár és bőrkereskedés Jzsáki Jakab,

BUDAPEST, Nagymező utca 20.

Mindenemű kész cipők, valamint bő- és egyéb czipézeknek szükségelt anyagok, legújtanúsított áron.

Czipők

legfőbbiombb lastingból:

	Dt. ár
Női füzös czipő	28-30 frt
Női czugos czipő (varrott)	34-36 -
Ugyanaz sziv formában	36-37 -
Legtára lastin vagy bőr	26-28 -
Komod lastin vagy bőr	20-22 -
Gyermek lastin füzös czipő	12-14 -
Gyermek lastin czugos czipő	18-20 -
Leány lastin czugos czipő	20-28 -
Leány lastin füzös czipő	20-22 -

Bőrczipők:

Női czugos ehaerin sziv forma	38-40 -
Ugyanaz lakort	36-38 -
Ugyanaz legfőbbiombb Glacé	44 -
Ugyanaz lastin füzös	28-30 -
Női Regatta lakcipő	48 -
Uraknak czugos czipők	28-28 -
Cugos czipők füzös részre	48 -

Bőrcipő-nyelv, csipézők számára: Minden fajta: Talp, szarkó, viaszozás, ehaerin, glaciolinos gummi rug, bécs, valamint minden czipézeknek szükségelt anyagok.
Előszéttelt czipő felsőrézek legfőbbiombb 8 számú lastingból:

	Dt. ár
Női czugos czipő	13 frt 50
Ugyanaz sziv forma duplábelés	15 frt -
Női Regatta czipő	8 frt 50
Leány czugos czipő	9-11 frt
Női füzös czipő	10-11 frt
Komod bő vagy lastin	7 frt 50

Nagyban megrendelésnél a mennyiségre tekintettel az árak relettartanak. Pontos kivitelre kereskedik. Kicsinybeni rendeléseknek pontos mérték melléklete keretik.

Legbiztosabb gyógyhatás.

AZ 61 IZDEN KÍTUNTETTET
HOFF J.-féle

malátakészítményeknek

bizonyítja a legújabb
köszönetmondó levél Budapestről
Hoff János

a legtöbb uralkodó érdemi szállozta, es k. tanácsos, a koronás arany udvari keresztet tulajdonosa és magas német rendek lovagja sth.
cs. kir. udvari malátakészítmény-gyára Bécs,
Graben Bräunerstrasse 8.

Tekintse es ur; költelenségem tartom önnek nyilvános köszönetemet nyújtván.
20 év óta csós mellrejtve szenvedtem, mely érá nyakfájás és malátakészítmény használatán eljött átóm és évrágy teljesen bányozott. — Minden alkalmasított orvosi szerem átára a baj folyton növekedett, oly annyira, hogy naponta erőm elyengült és 70 éves koromnál agyalmommal nem a vége fele.

A hirtelök által malátakészítményre ügyeltettem, még ezen szerben kerestem menedéket, és már 10 évig malátakészítmény-ór használatát után sokkal jobban éreztem magamat, és további 40 évig használatát után egészen meggyógyítottam. Ézsem magam, nyugodt alman van, évtágraan jó, a nyakfájás ritkább és gyengébb; röviden mondva, majdnem teljesen felbátam. Azon meggyőződésben vagyok, hogy ha szét 10 levelet ezelőtt használtam volna, bajomat gyökeresen ment volnék.

Tartas ónt a mindenható még sokáig élek, hogy a szenvedő emberiségnek jótékony készítményével nyihást nyújthasson, s mindenké elvezett egészségét visszanyerhesse.
Budapestben, 1879. nov. hó 28-án
Kiváló tisztelettel

GOLDSCHNEIN JAKAB.

Budapest, väzeli-körút 50 sz.
Baján kapható csak: **Michtsich István** ur áletében.

Azok, akik

ágyéksérvben szenvednek

bérmentes kérdésekre megkaphatják minden díjféztés nélkül akár közvetlenül, akár az alább megnevezett cég közbe-jöttével, a használati utasítást azon **altesti sérvkendőcsre** nézve, melyet **Herisanban** (Schweitzban) **Sturoenegger Gottl.** készített. Ezen használati utasításhoz számtalan kitűnő bizonyítványok és köszönetnyilatkozatok vannak csatolva, oly egyneként, akik ezen kenőcs használatát folytán teljesen meggyógyultak. Az elküldés bárhová is eszközöltetik.

A kenőcs ára tégelyenként 3 frt 20 kr
Kapható Formágyi Ferenoz, Sz. Mária-hoz-csímelt gyógyszer-tárarban Budapest.

FONCIÉRE, PESTI BIZTOSÍTÓ-INTÉZET

(1864-től 1879. év végéig „Pesti biztosító-intézet“ czég alatt)

BUDAPESTEN.

Részvénytőkéje 25,000,000 frank egyenlő tíz millió forinttal aranyban, melyre készpénzben behizetett:

12,500,000 frank, egyenlő öt millió forinttal aranyban.

- Díj- és kártartalékok körülbelül 2,500,000 frtra
- és evi díjbevetélei 3,000,000 - ragnak.
- A társaság, mely eszerint a legzsdagabb és a legnagyobb biztosítékokat nyújtó biztosító-intézetek sorába tartozik, a legmáltanabb feltételek és a legelősebb díjteltek mellett nyújt biztosítást.
- I. tűz, vihar, avagy robbanás által keltetett tülkölés ellen, melyek épületeket, gyárakat, gépeket eszközöket, bútortokat, marhatalományt, valamint szabad ég avagy földet állított tárgyakat; és mezei természetnek érhetik;
- II. jövedelem-vesztésig ellát, mely valamely gyár vagy házhoz létező avagy fellobbanás folytán a gyártulajdonosa nézve a gyár szűnetelése, a ház tulajdonosára nézve pedig a házhoz lakhatatlansága következtében keletkezik;
- III. adótlók, ajtó- és bútorké tülköléségen esztől társak karok ellen;
- IV. szállítvány-karok ellen ezen és szerszón szállított javakra nézve;
- V. legkarok ellen mindennemű mezei természetnyekre nézve;
- VI. az ember életére mindennemű módozat szert.

Előforduló karok a legmáltanabb módon rendeztetők és leggyorsabban fizetnek ki. (A Pesti biztosító-intézet fennállása alatt kérték legjelenben 22 millió forintot o. é. kifizetési célra.)

Bővelik felvilágosításra a legkészenbizonnyal szolgál az alant megnevezett képviselőség.

Iszagtársaság:

Pécsresek **Mörk gróf, elnök** **Kochmeister Frigyes báró, Lovsko Antal**, alelnokok. Iszagtársasági tagok: **Adly Adolf, Feldmann K. G., Fipold Karoly, dr. Losch Eda, új, Bdday Gedeon gróf, új, Solenk Adolf, Stroten Ataja, dr. Wilner Antal, Wolkstein-Trouzour Lipót gróf.** Vezérigazgató: **Schön Wilmos.** Vezérigazgató helyettes: **Fuchs Adóly, igazgató.**

A BAJAI főgnyökség: **MICHTSICH ISTVÁN** urnál.